

VĂN MINH – HIỆN ĐẠI – NGHĨA TÌNH TỪ NHỮNG DÒNG KÊNH

Kính thưa toàn thể Hội nghị!

Ngày 28 tháng 11 năm 2016, nằm trong chương trình hoạt động nhiệm kỳ VII (2015-2020) của Hội Kiến trúc sư thành phố Hồ Chí Minh với chủ đề xuyên suốt cho cả nhiệm kỳ: Kiến trúc sư thành phố Hồ Chí Minh với “xây dựng Thành phố có chất lượng sống tốt – văn minh – hiện đại – nghĩa tình” mà nghị quyết Đại hội X của Đảng bộ Thành phố đã đề ra. Hội Kiến trúc sư Thành phố đã thực hiện cuộc Hội thảo khoa học với chủ đề “Nhà ven và trên kênh rạch thành phố Hồ Chí Minh thực trạng và giải pháp”

Thưa các quý vị!

Tại Hội thảo đã có 22 bài tham luận và phản biện, có nhiều bài tham luận có giá trị cần được nghiên cứu, tham khảo để góp phần cho các chương trình “**cải tạo, di dời nhà ven và trên kênh rạch, chỉnh trang đô thị thành phố Hồ Chí Minh**”, ví dụ như:

- Bài “Nhà ở ven kênh rạch, nhìn từ các dự án đã qua: bài học về sự đồng thuận của người dân” của Ts.Kts Lê Văn Năm.
- Bài “Quy hoạch ven kênh rạch: những kinh nghiệm quốc tế có thể áp dụng” của Ts.Kts Ngô Viết Nam Sơn.
- Bài “Thu gom tái điều chỉnh đất đô thị một giải pháp thực hiện quy hoạch cải tạo chỉnh trang khu nhà ven kênh rạch thành phố Hồ Chí Minh” của Ths.Kts Phạm Anh Tuấn.
- Bài “Có nên duy trì quyết định số 150/2004/QĐ-UB về quản lý hành lang sông rạch” của Ts.Kts Nguyễn Thiêm.
- Hay Bài “Chỉnh trang đô thị và chính sách tài chính – đạo lý và giải pháp” của Ts.Ks Võ Kim Cương.

...v.v.... mà chúng ta có thể tham khảo.

Thưa các quý vị!

Nếu chúng ta đi tìm một chương trình cụ thể, thiết thực góp phần xây dựng thành phố có chất lượng sống tốt - văn minh - hiện đại - nghĩa tình như Nghị quyết Đại hội X của Đảng bộ TP. Hồ Chí Minh đã đề ra ở thời điểm này, thiết nghĩ khó có chọn lựa nào xứng đáng hơn chương trình Chỉnh trang đô thị nhà ở ven và trên kênh rạch của thành phố.

Trong quá trình xây dựng, phát triển, thành phố ta đã có nhiều nỗ lực về quy hoạch, chỉnh trang và xây dựng mới, để chúng ta có được một thành phố hơn mười triệu dân, được coi là nơi đất lành chim đậu. Thành phố chúng ta tự hào có khu đô thị tiên tiến, hiện đại là Phú Mỹ Hưng và khu đô thị mới Thủ Thiêm cũng đang dần dần hình thành. Thành phố có những tòa nhà kiến trúc hiện đại, tiêu biểu và có cả những dòng kênh đã xanh trở lại...

Thành phố đã có thêm nhiều cái mới. Thành phố ngày càng có nhiều công trình đẹp! Thành phố đang phát triển từng ngày.

Kênh Nhiêu Lộc – Thị Nghè hay Bến Nghé – Tàu Hủ một thời ô nhiễm nay đã bắt đầu xanh trở lại, ô nhiễm đã bớt nhiều, cá đã sống được trong dòng nước... Hình ảnh không gian dòng kênh với cảnh quan cây xanh có đặc trưng riêng tiêu biểu của một nền

văn minh sông nước Nam bộ nói chung và kênh rạch thành phố Hồ Chí Minh nói riêng đã bắt đầu sống lại.

Nhưng thực tế, thành phố vẫn còn tồn tại còn hàng chục ngàn căn hộ lụp xụp, tạm bợ “sống” ở ven và trên những dòng kênh rạch bị ô nhiễm hay những căn hộ “ồ chuột” cao tầng có nguy cơ sụp đổ bất cứ lúc nào.

Nhiều khu nhà ở ven và trên kênh rạch hiện nay có thể coi như Nhiều Lộc - Thị Nghè những năm 1993-1994.

Chương trình chỉnh trang đô thị nhà ở ven và trên kênh rạch mà thành phố ta đã tiến hành từ nhiều năm qua và những chương trình đang chuẩn bị triển khai mới nhất như ở bờ nam kênh Đồi ở Quận 8 là một bước đi cụ thể, thiết thực để nâng cao chất lượng sống của người dân, trước hết là ở ven và trên kênh rạch.

Chương trình sẽ di dời, giải tỏa nhà ổ chuột ven và trên kênh rạch để đưa dòng kênh trở lại với đặc thù của thành phố “kênh rạch”, để bảo tồn ký ức “trên bến dưới thuyền” cho thành phố. Chúng ta kỳ vọng từ khu vực được chỉnh trang này sẽ xuất hiện những không gian đô thị hiện đại bên dòng kênh đúng với hình ảnh văn minh sông nước Nam bộ.

Về nghĩa tình, nếu hiểu một cách cặn kẽ thì đó chính là cảm tình và ân nghĩa. Nghĩa tình với người dân là khi chương trình chỉnh trang đô thị đã làm cho dòng kênh đã xanh trở lại, môi trường bớt ô nhiễm, người dân sống tại chỗ có thể đi dọc kênh thưởng thức không khí trong lành, có thể có được cuộc sống với chất lượng cao hơn hẳn khi chưa có chương trình chỉnh trang đô thị. Nhưng nghĩa tình chỉ trọn vẹn khi những người dân đã di dời về các khu tái định cư hay nhận tiền đền bù để tìm một nơi ở mới phải thỏa mãn về giá bồi thường, phải hài lòng với cuộc sống mới.

Thưa các quý vị!

Trước đây, các chương trình giải tỏa, chỉnh trang trên kênh Nhiều Lộc – Thị Nghè hay Bến Nghé – Tàu Hủ, tất cả các nguồn vốn đều từ vốn vay quốc tế với các chương trình và nguồn vốn ngân sách nhà nước. Nhưng, các chương trình chỉnh trang đô thị hiện nay đều theo hướng xã hội hóa, vốn do các nhà đầu tư thực hiện theo kế hoạch, quy hoạch và dự án... mà các chuyên gia, các nhà làm quy hoạch thực hiện được thành phố phê chuẩn!? Chắc chắn với hình thức này bài toán sẽ phức tạp hơn, sự đối kháng vì quyền lợi của nhà đầu tư và của người dân phải di dời, của cảnh quan đô thị dòng kênh... sẽ lớn hơn rất nhiều.

Để thực hiện được chương trình đột phá Chỉnh trang đô thị của thành phố nói chung và các dự án cải tạo, di dời nhà ven và trên kênh rạch, chỉnh trang đô thị thành phố Hồ Chí Minh nói riêng theo tinh thần: văn minh - hiện đại - nghĩa tình, thì bài toán cốt lõi ở đây là chủ trương đường lối và các chính sách của nhà nước, của thành phố phải có cùng tiếng nói chung với các nhà làm quy hoạch, các chuyên gia về kinh tế, xã hội... cùng với các nhà đầu tư và người dân sống ở ven và trên kênh rạch, đó là tiếng nói: đồng thuận!.

Hôm nay, Thành phố tổ chức Hội nghị “Kêu gọi đầu tư thực hiện các dự án cải tạo, di dời nhà ven trên kênh rạch, chỉnh trang đô thị thành phố Hồ Chí Minh”, tôi tin là hội thảo hôm nay sẽ góp phần tạo ra tiếng nói chung đó.

Xin trân trọng cảm ơn toàn thể các quý vị!

KTS. Nguyễn Trường Lưu
Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.Hồ Chí Minh